

N:o 118.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående uppförande af ett nytt landsstatshus i Härnösand; gifven Stockholms slott den 27 mars 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels medgifva, att den kronan tillhöriga tomt, hvarå det nuvarande landsstatshuset i Härnösand finnes uppfördt, jämte nämnda hus må på de i statsrådsprotokollet omförmälda, af stadsfullmäktige i Härnösand genom beslut den 12 september 1905 föreslagna villkor utbytas emot den staden Härnösand tillhöriga tomten n:o 350 enligt 1879 års gatu- och tomtreglering, i Härnösands stads sjätte kvarter;

dels ock till uppförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af e. o. arkitekten Aron Johansson uppgjorda ritningar och kostnadsförslag med den af öfverintendentsämbetet tillstyrkta jämkning af nytt landsstatshus i Härnösand å nyssnämnda tomt, n:o 350 i stadens sjätte kvarter, bevilja ett anslag af 275,000 kronor samt däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 100,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Carl Swartz.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 27 mars 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde härefter:
I underdånig skrifvelse den 18 februari 1906 har Kungl. Maj:ts
befallningshafvande i Västernorrlands län anmält behofvet af utvidgade
ämbetslokaler för länsstyrelsen i nämnda län.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har därvid till en början erinrat,
hurusom Kungl. Maj:ts befallningshafvande redan år 1895 på grund af
de nuvarande ämbetslokalernas inskränkta utrymme och de olägenheter
i öfrigt, som vore därmed förenade, hos Kungl. Maj:t anhållit om rätt
att för länsstyrelsens räkning disponera två till länets landtmäter-

kontor då upplåtna rum i det nuvarande landsstatshuset (n:ris 16 och 17), samt att annan lämplig lokal måtte upplåtas åt landtmäterikontoret. Denna framställning föranledde dock icke till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Landtmäterikontoret hade emellertid sedermera jämlikt Kungl. Maj:ts medgifvande förflyttats till länsresidensets nedra våning, hvarigenom den fördel vunnits, att två rum blifvit disponibla för länsnotariernas expedition, där två till tre personer vore sysselsatta, samt de af länsnotarierna tillförne använda rummen (n:ris 20 a och 20 b), belägna likasom förstnämnda två rum i landsstatshusets nedra våning, kunnat upplåtas till landskansliets af tre till fyra personer bestående renskrifvarpersonal.

Hvad härefter anginge öfra våningen i landsstatshuset, där länsstyrelsens sessionsrum vore beläget, hade detta, som användes vid pröfningsnämndens sammanträden, år efter år befunnits allt mer och mer otillräckligt för att samtidigt kunna rymma nämndens ledamöter samt de ämbets- och tjänstemän, som hade att närvara vid nämndens sammanträden. Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade därför funnit sig nödsakad att vid 1903 års magistratssyn påkalla utvidgning af sessionsalen. Denna utvidgning hade sedermera skett under loppet af år 1904; och hade i följd däraf landshöfdingen måst afstå från det ena (n:o 30) af de honom anvisade ämbetsrummen, nämligen det, som vore afsedt för rättssökande, hvilka afvaktade företräde hos landshöfdingen. Ett dylikt rum vore emellertid fortfarande behöfligt, hvartill komme, att det för landshöfdingen nu återstående rummet (n:o 31) lämnade ett så begränsadt utrymme, att knappast tre personer kunde samtidigt där fritt röra sig.

Beträffande vidare landskontorets och landskansliets lokaler vore dessa synnerligen trånga och i följd däraf osunda. Af de till landskontorets disposition upplåtna tre rummen användes ett (n:o 24), med en golfyta af 23 kvadratmeter och en rymd af omkring 87 kubikmeter, af länsbokhållaren samt två med renskrift sysselsatta personer, ett (n:o 25), med en golfyta af 19 kvadratmeter och ett rymdmått af omkring 72 kubikmeter, till hvilket rum den rättssökande allmänheten hade tillträde, af de två vid kontoret anställda kontoristerna jämte ett biträde vid deras expedition, och i det tredje (n:o 26), landskamrerarens ämbetsrum, måste vissa tider, då göromålen så fordrade, ett till tre extra biträden inrymmas.

Hvad anginge landskansliet, som jämväl förfogade öfver tre särskilda rum, upptog ett af dessa (n:o 29), hvilket vore tillgängligt för den rättssökande allmänheten, och där två landskanslistor hade sina

arbetsplatser, en golfyta af 19 kvadratmeter och ett rymdmått af 72 kubikmeter, och användes ett (n:o 32), med en golfyta af 22,6 kvadratmeter och ett rymdmått af 86 kubikmeter, af ytterligare två landskanslister, hvarjämte det tredje (n:o 33), landssekreterarens ämbetsrum, med en golfyta af 14,4 kvadratmeter och ett rymdmått af 55 kubikmeter, knappast lämnade utrymme för passage emellan där befintliga, nödiga möbler. Dessutom ansåge sig Kungl. Maj:ts befallningshafvande böra framhålla, att länsstyrelsens arkiv, som sedan lång tid tillbaka fullt upptagit de därtill anvisade rummen (n:ris 12 och 19), måst till sin återstående och hufvudsakliga del inrymmas å vinden, utsatt för ständigt eldfara i händelse af eldsutbrott inom närliggande, med undantag af länsresidenset af trä uppförda byggnader. Då därtill komme, att länsstyrelsens arkivalier årligen ökades, för hvarje år till större omfång, och dessa arkivalier för de senast förflutna åren städse måste vara tillgängliga i de särskilda tjänstelokalerna, blefve dessa lokalers utrymme däraf än mera begränsadt.

Vidare erinrades, att samtliga lokaler saknade annan möjlighet till luftväxling än den, som allenast vid tider, då de icke användes, kunde åstadkommas genom hela fönsterventilers öppnande. Enligt hvad känt vore, ansåges luftkubikmetern för person i rum af sådant slag, som erfordrades för ämbetslokaler, böra uppgå till omkring 25 kubikmeter.

För att råda bot på de anmärkta olägenheterna och för att åstadkomma ökad utrymme skulle Kungl. Maj:ts befallningshafvande under vanliga förhållanden hafva varit hänvisad till ett förslag om allenast till- eller påbyggnad af den nu befintliga ämbetsbyggnaden, men därtill hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande i förevarande fall varit förhindrad dels däraf, att fastighetens hela tomtutrymme till sina gränser fullständigt upptoges af den nuvarande byggnaden, och dels af den omständigheten, att den grund, hvarå samma byggnad vore uppförd, vore af så svag beskaffenhet, att den syntes knappast bära den nuvarande byggnadens tryck, än mindre tåla en påbyggnad af densamma. För att i dessa hänseenden kunna förebringa tillförlitlig utredning hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande dels låtit genom Härnösands stads dåvarande arbetschef, löjtnanten i väg- och vattenbyggnadskåren V. Fellenius, uppmäta de nuvarande särskilda lokalernas golfyta och kubikinnehåll och dels inhämtat dennes utlåtande i fråga om den nuvarande byggnadens grund samt möjligheten af en till- eller påbyggnad å densamma.

Af den sålunda åvägabragta, den underdåniga skrifvelsen bilagda

utredningen hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande funnit uppenbart framgå, att, då möjlighet att till- eller påbygga den nuvarande byggnaden icke förefunnes, densamma syntes icke vidare kunna för sitt ändamål användas, äfvensom att den tomplats, som upptoges af den nuvarande byggnaden, hvarken till areal eller grundbeskaffenhet syntes kunna användas för eventuell nybyggnad. Vid sådant förhållande hade Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett det vara af vikt att redan i sammanhang med en anmälan om de nuvarande landsstatslokalernas otillfredsställande skick kunna framlägga förslag till annan välbelägen och i öfrigt lämplig byggnadstomt inom Härnösands stad för ett eventuellt nytt landsstatshus. Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade därför i skrifvelse den 5 juni 1905 till Härnösands stadsfullmäktige anhållit om yttrande, huruvida och i så fall till hvilket pris och mot hvilka öfriga villkor stadsfullmäktige kunde vara villiga att erbjuda Kungl. Maj:t och kronan lämplig, välbelägen byggnadstomt för nytt landsstatshus. I anledning häraf hade stadsfullmäktige genom beslut den 12 september 1905, hvilket beslut, enligt hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillika meddelat, icke öfverklagats, erbjudit sig att till plats för nytt landsstatshus upplåta tomten n:o 350 i sjätte kvarteret enligt 1879 års gatu- och tomtreglering, att tillträdas, så snart det nya seminariehuset blifvit färdigbyggt och af seminariet — som vore inrymdt i byggnad å nyssnämnda tomt — tagits i besittning, samt de nu å tomten befintliga byggnader, hvilka skulle tillfalla säljaren, hunnit nedrifvas och från platsen bortföras, antingen mot en köpeskilling af 30,000 kronor, att erläggas vid tillträdet, eller ock emot upplåtelse till staden med full äganderätt af det nuvarande landsstatshuset med tomt, att tillträdas, så snart det nya blifvit färdigbyggt och inflyttning däri kunnat ske, dock ej senare än tre år efter det seminarietomten af staden öfverlåtits; och skulle detta stadens erbjudande vara gällande två år från det beslutet därom vunnit laga kraft.

Den ifrågavarande, af stadsfullmäktige erbjudna tomten vore enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes uppfattning till sitt läge synnerligen lämplig och antagligen den lämpligaste, som för närvarande stode att erhålla inom staden; och hvad anginge de af staden erbjudna villkoren, funne Kungl. Maj:ts befallningshafvande desamma icke oskäligen. Den för landsstatshuset disponerade fastigheten vore i senast upprättade taxeringslängd för bevillningsfria fastigheter inom Härnösands stad upptagen till ett värde af 500 kronor för tomten och 50,000 kronor för byggnaden.

På grund af hvad sålunda anförts och då Kungl. Maj:ts befall-

ningshafvande hyste den öfvertygelsen, att öfverintendentsämbetet, som finge anses äga noggrann kännedom om det nuvarande landsstatshusets beskaffenhet äfvensom behovet för länsstyrelsen af utvidgade ämbetslokaler, skulle skänka sitt understöd åt det ifrågavarande förslaget, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i sin ifrågavarande underdåniga skrifvelse hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes foga anstalt därom, att ett nytt landsstatshus till inrymmande af Kungl. Maj:ts befallningshafvandes ämbetslokaler måtte blifva uppfördt i staden Härnösand och att för sådant ändamål finge användas den af Härnösands stadsfullmäktige erbjudna tomt på föreslagna villkor eller ock annan tomt, som Kungl. Maj:t kunde finna för ändamålet lämpligare eller till köpevillkoren fördelaktigare.

På grund af nådig remiss har öfverintendentsämbetet den 27 november 1906 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet.

Öfverintendentsämbetet har därvid, med förklarande att ämbetet fullt instämde i hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande uppgifvit rörande bristfälligheterna i olika hänseenden hos det nuvarande landsstatshuset i Härnösand, samt att ämbetet på de af Kungl. Maj:ts befallningshafvande åberopade grunder ansett någon till- eller påbyggnad af landsstatshuset icke kunna bringas till utförande och därför, med hänsyn jämväl till den begränsade tidrymd, under hvilken stadsfullmäktiges omförmälda erbjudande rörande plats för nytt landsstatshus förklarats vara bindande, funnit sig böra framlägga förslag till ny ämbetsbyggnad för länsstyrelsen, till Kungl. Maj:ts pröfning öfverlämnat ett sådant förslag.

Berörda förslag, hvilket enligt öfverintendentsämbetets uppdrag utarbetats af e. o. arkitekten hos ämbetet Aron Johansson under in-seende af intendenten för kronans hus i landsorten Fr. Eckert och innefattas i ett af arkitekten Johansson afgifvet, öfverintendentsämbetets underdåniga utlåtande bilagdt tjänstememorial af den 22 oktober 1906 jämte ritning och kostnadsförslag, afser uppförande af nytt landsstatshus å förenämnda, af stadsfullmäktige i Härnösand för ändamålet erbjudna tomt.

I nämnda memorial har arkitekten Johansson till en början an-fört, att han vid besök på platsen funnit, att den ifrågavarande tomten, hvilken innehölle en areal af omkring 4,200 kvadratmeter mot ett yt-innehåll af omkring 334,50 kvadratmeter hos den nuvarande landsstatshustomten, vore fullt tillräcklig för en fritt liggande byggnad af den utsträckning, landsstatshuset betingade, äfvensom att tomten, hvilken på tre sidor begränsades af gator, däribland stadens hufvudgata, och å

den fjärde af en ännu nästan odisponerad tomt, som af staden hem-bjudits till staten för annat ändamål, med hänsyn till sitt relativt centrala läge vore för ändamålet lämplig, om än ur monumental synpunkt en mera framträdande plats varit önskelig. Det eventuellt erbjudna priset, hvilket motsvarade omkring 65 öre kvadratfoten, kunde för den föreslagna tomten anses fullt acceptabelt och enligt arkitektens mening till och med mycket billigt. Vid gjorda förfrågningar hos vederbörande och enskilda personer hade någon för ändamålet bättre, på liknande villkor förvärtbar tomt icke kunnat erhållas.

Enligt det uppgjorda förslaget, som slutar å en kostnadssumma af 275,000 kronor, däri inberäknadt kostnaden för arfvoden och oförutsedda utgifter med 16,092 kronor, skulle den ifrågavarande byggnaden uppföras af tegel med puts i två våningar ofvan källare. Bottenvåningen skulle innehålla, förutom trappor och nödiga korridorer, arkiv för landskansliet och landskontoret, rum och kassahvalf för räntmästaren samt några reservrum, afsedda bland annat för landtmäterikontoret, samt bostadsrum för vaktmästare. I öfra våningen skulle inrymmas landshöfdingens rum och det stora sessionsrummet samt lokaler för landskansliet och landskontoret.

Beträffande förslagets detaljer må i öfrigt nämnas, att sockel och yttergrund i följd af markförhållandena ansetts böra uppföras medelst betongmurar och betongpålar med hvalf dem emellan, att sockel och yttertrappor skulle utföras i granit samt att för vinnande af större hållbarhet och undvikande af ständigt återkommande reparationer till tak-täckning skulle användas tegel och koppar. I byggnaden skulle införas värmledning med varmvattensystem, hvilket, om än dyrbart i anläggning, vore billigt i skötseln, för hvilken icke fordrades särskild maskinist, gas-, vatten- och afloppsledningar samt elektriska ljus- och ringledningar.

I fråga om kostnadsförslaget, hvilket, som nämndt, slutar på ett belopp af 275,000 kronor, däraf 65,000 kronor beräknats för grunden samt 8,000 kronor för planerings- och terrasseringsarbeten, har e. o. arkitekten Johansson i sitt oförmälda memorial erinrat, bland annat, att slutsumman visserligen kunde synas hög, men att priserna å såväl arbetskraft som materialier under de senare åren stigit och ännu fortfarande att stiga samt att i Norrland alla materialier ställde sig dyrare än i mellersta Sverige.

Öfverintendentsämbetet, som med afseende å det uppgjorda kostnadsförslaget införskaffat kontrolluppgifter från orten, har vid granskning af förslaget funnit sig kunna lämna detsamma utan anmärkning samt instämt i de af e. o. arkitekten Johansson gjorda uttalanden

vidkommande såväl byggnadstomten och de erbjudna villkoren för dess förvärfvande för statsverkets räkning som ock beträffande själfva byggnadsarbetet och den därför beräknade kostnaden.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som af öfverintendentsämbetet lämnats tillfälle att yttra sig öfver förslaget, har i anledning därpå allenast i fråga om den tilltänkta byggnadens inredning haft den erinran att framställa, att väggen mellan de närmast landssekreterarens tilltänkta rum förlagda två kanslirummen borde borttagas, hvarigenom bättre utrymme för landskansliet skulle vinnas, samt i öfrigt anfört, att byggnaden, hvars såväl yttre som inre vore mycket tilltalande, enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes åsikt komme att för en längre tid uppfylla fordringarna å utrymme och blifva en prydnad för platsen.

Öfverintendentsämbetet, som funnit berörda af Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna ändring i förslaget böra iakttagas och ansett densamma icke inverka på den beräknade kostnaden, har därjämte ansett sig böra ytterligare framhålla, att båda de alternativt uppställda villkoren för åtkomsten af den ifrågasatta byggnadstomten vore fullt antagliga samt att ämbetet, synnerligast med hänsyn till den jämförelsevis dryga grundläggningskostnad, bebyggandet af den ifrågavarande tomten förutsatte, låtit under hand framställa förfrågan hos vederbörande, huruvida icke annan, för ändamålet lämplig tomt kunde vara att tillgå, men därpå erhållit det svar, att någon sådan tomt icke veterligen funnes att tillgå samt att, om än i stadens utkanter skulle kunna anskaffas en billigare tomt, läget för ett landsstatshus, förlagdt å en dylik, skulle blifva i hög grad ofördelaktigt för såväl tjänstemännen som rättssökande parter.

På grund af hvad sålunda förekommit har öfverintendentsämbetet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte genom nådig proposition till Riksdagen äska erforderliga medel för det ifrågavarande byggnadsföretagets utförande i enlighet med berörda af e. o. arkitekten Johansson uppgjorda förslag med förut omförmälda af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordade jämkning.

Då, på sätt Kungl. Maj:ts befallningshafvande erinrat, den för det nuvarande landsstatshuset disponerade fastighet i taxeringslängden är upptagen till ett värde af 500 kronor för tomten och 50,000 kronor för byggnaden, men utredning icke förebragts, hvilket pris ifrågavarande tomt och byggnad kunde antagas vid försäljning skäligen komma att betinga, har jag anmodat Kungl. Maj:ts befallningshafvande att inkomma med yttrande, hvilken af de utaf stadsfullmäktige i Härnösand ifråga-

ställda utvägarna för förvärfvande af den för uppförande af nytt landsstatshus föreslagna tomten kunde anses i ekonomiskt hänseende för kronan fördelaktigast; och har Kungl. Maj:ts befallningshafvande till svar härå — under framhållande af hvad i hufvudsak redan förut blifvit anmärkt, eller dels att det nuvarande landsstatshuset upptoge hela den därtill hörande tomt, så att hvarje utrymme för uthusbyggnader, som för ny ägare kunde finnas erforderliga, saknades, dels ock i synnerhet att grunden till huset vore så dålig, att densamma icke blott icke medgäfvé någon påbyggnad utan ock enligt sakkunniges mening icke alls lämnade garanti för, att den välbehöfliga reparation, som huset borde undergå för att varda försatt i ett tillfredsställande skick, kunde utföras med utsikt af varaktig nytta — meddelat, att enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes af kompetent person biträdda mening alternativet att för förvärfvandet af den erbjudna tomten med full äganderätt till staden afstå det nuvarande landsstatshuset med tomt vore i ekonomiskt hänseende för kronan fördelaktigast.

För egen del får jag till en början beträffande det nuvarande landsstatshusets tillkomst erinra, att till inlösen af landshöfdingresidenset i Härnösand, hvilket ursprungligen uppförts af staden och till kronan för ändamålet uthyrts af staden, samt till uppförande af ämbetshus för landsstaten därstädes Rikets ständer beviljat dels vid 1856—1858 års Riksdag 76,650 riksdaler riksmünt dels ock vid 1859—1860 års Riksdag ytterligare 24,000 riksdaler riksmünt. Det nuvarande landsstatshuset har därefter uppförts i början af 1860-talet.

Redan sedan en längre tid tillbaka har emellertid, enligt hvad af Kungl. Maj:ts befallningshafvandes underdåniga skrifvelse framgår, behof af utvidgade och förbättrade ämbetslokaler för länsstyrelsen gjort sig kännbart. Genom den i ärendet nu förebragta utredning synes mig ock vara tydligt ådagalagdt, att de nuvarande ämbetslokalerna icke erbjuda ett tillräckligt utrymme för den personal, som numera inom desamma har sin sysselsättning. Några af rummen synas ock vara så små, att de med skäl kunna betecknas såsom osunda, hvartill kommer, att betryggande förvaringsrum för länsstyrelsens arkiv, som årligen allt mer och mer ökas, saknas. Det vill under sådana förhållanden synas uppenbart, att åtgärder i syfte att afhjälpa de nuvarande olägenheterna måste vidtagas.

Naturligen hade det varit önskvärdt, om detta kunnat ske genom till- eller ombyggnad af det nuvarande landsstatshuset. En tillbyggnad kan emellertid svårligen ifrågakomma, då den nuvarande byggnaden

upptager tomtens hela areal. Att påbygga den nuvarande byggnaden är, enligt hvad den i ärendet åvägabragta utredningen gifver vid handen, uppenbarligen icke heller att tillråda. Enligt hvad vid förut omförmälda af Härnösands stads dåvarande arbetschef, löjtnanten Fellenius anställda undersökning af den nuvarande byggnaden utrönts, är nämligen byggnadens grund redan nu öfveransträngd och så svag, att den ej utan omfattande och nästan oberäkneliga förstärkningsarbeten medgifver husets påbyggnad, hvilket äfven af andra anledningar befunnits i hög grad olämpligt. En fullständig nybyggnad å den nuvarande otillräckliga tomten synes icke heller böra ifrågakomma. Jag anser därför lika med Kungl. Maj:ts befallningshafvande och öfverintendentensämbetet, att ett nytt landtsstatshus i Härnösand bör med det snaraste uppföras.

Den af stadsfullmäktige i Härnösand för ändamålet föreslagna tomt synes ock vara den lämpligaste, som för närvarande står att erhålla. I följd af markens beskaffenhet kommer visserligen grundläggningsarbetet att kräfva en tämligen stor kostnad. Då emellertid oaktadt gjorda efterforskningar någon lämpligare plats icke stått att erhålla, anser jag likväl, att tomten, som har ett fritt och jämförelsevis centralt läge invid en af stadens hufvudgator, bör för ändamålet förvärfvas och den tilltänkta nya byggnaden där uppföras. Då stadsfullmäktiges anbud icke är för staden bindande längre än till innevarande års höst, bör tydligen framställning i ämnet göras till innevarande års Riksdag.

Hvad beträffar de af staden för tomten förvärfvande uppställda alternativa villkor, anser jag mig med hänsyn till den härom verkställda utredningen böra lika med Kungl. Maj:ts befallningshafvande förorda, att i utbyte mot den erbjudna tomten Kungl. Maj:t och kronan med full äganderätt till staden afstår det nuvarande landsstatshuset med tomt. De af stadsfullmäktige föreslagna villkor för ett dylikt byte synas mig ock antagliga.

Såsom af det föregående framgår, är den i utbyte föreslagna tomten nu upptagen af byggnader, i hvilka det i Härnösand befintliga folkskollärarseminariet är inrymdt. Sedan 1904 års Riksdag på Kungl. Maj:ts framställning beviljat medel för uppförande af nybyggnad för seminariet å annan tomt inom staden, lär, enligt hvad jag inhämtat, detta byggnadsarbete kunna antagas blifva färdigt under innevarande års sommar. Så snart de nuvarande seminariebyggnaderna hunnit borttagas, bör sålunda det nu ifrågavarande byggnadsarbetet kunna redan under innevarande år taga sin början och utan

svårighet hinna slutföras under den tid af tre år, inom hvilken det nuvarande landsstatshuset med tomt skulle enligt de af staden föreslagna villkor till staden afträdas.

Hvad beträffar det inom öfverintendentsämbetet uppgjorda förslaget till det ifrågasatta byggnadsarbetets utförande synes mig detta vara ändamålsenligt och väl planlagdt samt ägnadt att för en längre framtid tillgodose behovet af ämbetslokaler för länsstyrelsen, hvarjämte den tilltänkta byggnadens yttre, af de uppgjorda ritningarna att döma, synes mig värdigt och tilltalande.

Den för byggnaden beräknade kostnaden är visserligen betydande, men torde, därest arbetet skall utföras på ett tillfredsställande och för framtiden betryggande sätt, någon afprutning däri icke böra äga rum, helst material- och arbetspris fortfarande synas vara i stigande.

Jag anser mig alltså böra tillstyrka, att byggnadsarbetet måtte komma till utförande i enlighet med nämnda, inom öfverintendentsämbetet utarbetade förslag, därvid den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna jämkning i byggnadens inredning, hvilken, som nämndt, icke ansetts inverka på kostnaden för det hela, torde, på sätt öfverintendentsämbetet tillstyrkt, böra iakttagas.

Det för ändamålet erforderliga anslagsbeloppet, 275,000 kronor, synes mig böra på en gång beviljas men lämpligen kunna fördelas att utgå under tre år, med 100,000 kronor under hvardera af de två första åren och 75,000 kronor under det tredje året. Då det med afseende å de föreslagna bytesvillkoren är af vikt, att arbetet kan taga sin början under innevarande år, torde det anslagsbelopp, som å nästkommande års stat beviljas, böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande redan under innevarande år.

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att

dels medgifva, att den kronan tillhöriga tomt, hvarå det nuvarande landsstatshuset i Härnösand finnes uppfördt, jämte nämnda hus må på förenämnda, af stadsfullmäktige i Härnösand genom beslut den 12 september 1905 föreslagna villkor utbytas emot den staden Härnösand tillhöriga tomten n:o 350 enligt 1879 års gatu- och tomtreglering, i Härnösands stads sjätte kvarter;

dels ock till uppförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förslag af nytt landsstatshus i Härnösand å nyssnämnda tomt n:o 350 i stadens sjätte kvarter bevilja ett anslag af 275,000 kronor samt däraf på extra stat för år 1908

anvisa ett belopp af 100,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

A. W. Cygnæus.